

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคความปกติใหม่ The Implementation of Internal Quality Assurance in Schools in the New Normal

กนกพร ภูติวัฒน์ชัย¹

ผศ.ดร.ศันสนีย์ จะสุวรรณ²

¹บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันนี้มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (2019) หรือ โควิด 19 นั้น จึงทำให้การดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากวิถีชีวิตเดิม ซึ่งหลังจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสนี้ผู้คนต้องมีมาตรการป้องกันและเลี่ยงโรคระบาดที่เรียกว่า "New Normal" รวมถึงภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆก็ต้องมีมาตรการ กฎเกณฑ์ ป้องกันการแพร่ระบาดอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังมีการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอีกด้วย เช่นการเรียนออนไลน์ มีทั้งหมด 5 รูปแบบ ได้แก่ ออนไซต์ (On-site) เรียนที่โรงเรียน โดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของ ศบค. ออนแอร์ (On-air) เรียนผ่าน DLTV ออนดีมานด์ (On-demand) เรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ ออนไลน์ (On-line) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต และออนแฮนด์ (On-hand) เรียนที่บ้านด้วยเอกสาร โดยสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ ได้ ซึ่งจะเป็นการลดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสนั่นเอง เนื่องจากมีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเป็นยุคความปกติใหม่ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ไปด้วย และในแต่ละสถานศึกษาก็ได้ใช้ใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความต้องการของแต่ละสถานศึกษาเลือกใช้ เนื่องจากบางสถานศึกษาอาจเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เพื่อให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม ในบทความฉบับนี้จะนำเสนอการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษายุคความปกติใหม่ เนื่องจากการดำเนินงานจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันให้มากขึ้น

คำสำคัญ การประกันคุณภาพภายใน, ความปกติใหม่, สถานศึกษา

Abstract

At present, with the epidemic of the coronavirus (2019) or covid 19, human life has changed from the old way of life. After the epidemic of this virus, people must have measures to prevent and avoid the epidemic called "New Normal", including within schools or agencies,

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

must have strict measures, rules, prevent the spread of the epidemic. In addition, the teaching and learning management has changed from the original as well. For example, online learning has 5 formats: (On-site), study at school. There are surveillance measures as announced by Prof. On Air (On-air) Studying via DLTV On-demand (On-demand) Studying through various applications Online (On-line) Studying via the Internet and online Hands (On-hand) study at home with documents. The educational institutions can manage learning in a blended form. Or may use other methods, which will reduce the spread of the virus itself. Due to the changing situation into a new normal era Quality assurance in educational institutions must also change according to the situation. And in each school, different criteria were used. depending on the needs of each educational institution Because some educational institutions may choose to use to suit their own context. To make society confident that it will develop learners to achieve complete learning according to the quality standards specified in the curriculum. and meet the expectations of society in this article, we will present the implementation of quality assurance in schools in the new normal era. This is because the operations have to be changed somewhat to keep up with the current situation more.

Keywords: internal quality assurance, new lifestyle base, educational institutions

บทนำ

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 หรือโคโรนาไวรัส ช่วงปลาย พ.ศ. 2562 ถึง พ.ศ. 2563 ซึ่งเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรงจนแพร่กระจายไปในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ผู้คนเจ็บป่วยและล้มตายจำนวนมาก จนกลายเป็นความสูญเสียอย่างใหญ่หลวงอีกครั้งหนึ่งของมนุษยชาติ มนุษย์จำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิมๆ โดยสร้างเสริมปรับปรังการดำรงชีวิตแบบใหม่เพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อควบคู่ไปกับการพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจ นำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ

มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนจนพฤติกรรมที่เคยทำมาเป็นกิจวัตร เกิดการบ่ายเบนออกจากความคุ้นเคยอันเป็นปรกติมาแต่เดิมในหลายมิติ ทั้งในด้านอาหาร การแต่งกาย การรักษา สุขอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ ๆ จนในที่สุด เมื่อเวลาผ่านไปจนทำให้เกิดความคุ้นชินก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม (รศ.มาลี บุญศิริพันธ์,ออนไลน์,2563) แม้แต่การศึกษาเองก็จะต้องเผชิญกับภาวะของการปรับตัวครั้งใหญ่ เช่นเดียวกัน และการเรียนรู้แบบออนไลน์กำลังจะกลายเป็นความปกติใหม่ของสังคมไทยมากขึ้น และการเรียนรู้แบบออนไลน์ก็ไม่ใช่แค่การสอนผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มเท่านั้น แต่การเรียนรู้วิถีใหม่นี้ยังมีอีกหลายมิติให้เราต้องทำความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุด ด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบัน

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

และนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์อำนวยความสะดวกการสอนได้แค่ปลายนิ้ว ทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา แต่นั่นไม่ได้หมายความว่า การปฏิสัมพันธ์ของคุณครูและนักเรียนจะลดน้อยลง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ยังมีอยู่ แต่เปลี่ยนพื้นที่จากโรงเรียนสู่โทรศัพท์มือถือหรือเครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น เราอาจคุ้นชินกับภาพห้องเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนมากรวมตัวกันใช้หนังสือเหมือนกัน สื่อประกอบการสอนเหมือนกัน และมีวิธีการประเมินผลเหมือนกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ในการเรียนรู้วิถีใหม่นั้น เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิม แต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้ เด็กบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้ดูภาพหรือคลิปวิดีโอ แต่เด็กบางคนอาจชอบการฟังคุณครูบรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน การให้เกรดบนสมุดพก และการประเมินผลจากการสอบ เป็นสิ่งที่ถูกตั้งคำถามมายาวนานว่าช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาจริงหรือไม่ ในการศึกษาแบบวิถีใหม่นี้ การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” นั่นคือการวัดผลลัพท์ให้คุณครูเข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะที่คุณครูคาดหวังได้ การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน (อักษรเจริญทัศน์, ออนไลน์, 2563)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้บุคคลต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับยุคและสมัย การที่บุคคลจะเรียนรู้และปรับตัวได้ดีอันเนื่องมาจากการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ และการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีระบบการศึกษาและการจัดการระบบที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนาครู การพัฒนาสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ ยุทธวิธีในการทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้ดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และผลกระทบที่สำคัญจากการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ทำให้ประเทศไทยมีการรับรู้และตื่นตัวในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมต่อประเทศตะวันตก ความคาดหวังของสังคม ความต้องการของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมทางด้านการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ได้ถูกระบุในกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษา (มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, ออนไลน์, 2562)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะในหมวด 6 ระบุไว้ว่า ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า สถานศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความสามารถ และเป็นคนดีของประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักงานกฤษฎีกา, ออนไลน์)

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญ อาทิเช่น ช่วยให้สถานศึกษาได้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้เป็นสากลจนทำให้สถานศึกษานั้นก้าวหน้าและมีความแข็งแกร่งทางวิชาการมากขึ้นภายใต้ฐานข้อมูลขององค์กรนั้นๆ ที่สะสมองค์ความรู้มาเป็นเวลานาน ช่วยเป็นเครื่องกระตุ้นให้สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษามีความตื่นตัวในการพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นพลวัต และก่อให้เกิดองค์รวมเชิงบูรณาการที่ทำงานแบบมีส่วนร่วมภายใต้การบริหารจัดการศึกษาแบบธรรมาภิบาล โปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภายในของตนเองและสาธารณชน และช่วยให้สถานศึกษาต่างๆ มีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมกันส่งผลต่อการพัฒนาบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านคุณธรรม จริยธรรมตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา ได้ทราบถึงจุดเด่นของตนเองตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษานั้นๆ เป็นแนวทางและทิศทางต่อการวางแผนและดำเนินงานให้ไปสู่ความสำเร็จที่ได้ตั้งไว้ ทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ในช่วงเวลาที่มีสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงเป็นความปกติใหม่นี้ จึงทำให้การดำเนินงานของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีขั้นตอนการประเมินผลในการศึกษาแบบวิถีใหม่ การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” นั่นเอง

ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

นิติธร ปิลวาสน์, (ออนไลน์) การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการกิจหลักอย่างเป็นระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพ และมาตรฐานของดัชนีชี้วัดระบบและกระบวนการผลิตผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการวางแผน และกระบวนการจัดการของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาที่จะรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่า จะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตร และตรงตามความมุ่งหวังของสังคม ดังนั้น ผู้ที่รับประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง คือ ผู้บริหารสถาบันการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ จังหวัด เขตพื้นที่การศึกษา กรมเจ้าสังกัด และกระทรวง ต้องมีการรับผิดชอบเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกัน การประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งได้ ดังนี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้นๆ การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและเป็นการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้นๆ

ลาวัลย์ รักสัตย์, (2554) การประกัน เป็นการรับรองในการรับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น การประกันวินาศภัยหรือการประกันชีวิต ในระบบทางธุรกิจจะมีบริษัทร่างคำสัญญาเป็นข้อความที่ตกลงกันทั้ง 2 ฝ่าย หากทรัพย์สินเสียหาย หรือบุคคลเจ็บป่วยหรือเสียชีวิต ก็จะมีการรับผิดชอบชดใช้ในรูปแบบต่าง ๆ ตามสัญญา เช่น การซ่อม สร้าง หรือจ่ายค่าสินไหมทดแทน เป็นต้น การประกันคุณภาพที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็น การประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายและเสนอมุมมองหลายแนวคิด

Harrington and Mathers, (1991) การประกันคุณภาพ หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้รับการวางแผนและจัดระบบแล้วในกระบวนการบริหารคุณภาพ ที่ช่วยสร้างความมั่นใจว่าจะได้คุณภาพตามที่กำหนดไว้

อัญชลี ธรรมะวิธิกุล, (2551) การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรม ตามปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการทางการศึกษา ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

กล่าวโดยสรุปการประกันคุณภาพการศึกษา (QUALITY ASSURANCE) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือ การปฏิบัติการกิจหลักอย่างมีระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (QUALITY CONTROL) การตรวจสอบคุณภาพ (QUALITY AUDITING) และการประเมิน คุณภาพ (QUALITY ASSESSMENT) จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของตนนี้ ซึ่งวัด ระบบและกระบวนการผลิตผลผลิตและผลลัพธ์ ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้นๆ

การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและเป็นการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้นๆ

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
 มาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ

ระดับ 1	กำลังพัฒนา
ระดับ 2	ระดับปานกลาง
ระดับ 3	ระดับดี
ระดับ 4	ระดับดีเลิศ
ระดับ 5	ระดับยอดเยี่ยม

มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานในการประเมินคุณภาพเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ประโยชน์การประกันคุณภาพการศึกษา

Tiparat, (2553) ได้บอกถึงประโยชน์การประกันคุณภาพการศึกษาเอาไว้ว่า

1. ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2. ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และเน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

3. ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. กรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครู สมควรที่ได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นกรรมการสถานศึกษา

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14

"Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"

วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

5. หน่วยงานที่กำกับดูแล ได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเองซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับ ดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา

6. ชุมชนและสังคมประเทศชาติ ได้เยาวชนและคนที่ดี มีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กรชุมชน และสังคมประเทศชาติต่อไป

7. ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจจากการให้บริการของหน่วยงาน ในระดับสถานศึกษาการประกันคุณภาพจะครอบคลุมถึงการสร้างความมั่นใจโดยการใช้ข้อมูล

กล่าวโดยสรุป การประกันคุณภาพการศึกษาก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร ชุมชน และหน่วยงานที่กำกับดูแล มีส่วนร่วมกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่ผสมกลมกลืนระหว่างมาตรฐานสากล มาตรฐานชาติและมาตรฐานท้องถิ่น เพื่อให้บังเกิดผลกับผู้เรียนตามมาตรฐาน มีการตรวจสอบยอมรับในแผนการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา และช่วยให้คุณภาพการศึกษามีความเป็นระบบระเบียบ มีระบบการวัดประเมินผลตามสภาพจริง มุ่งตรงต่อการบรรลุมาตรฐานคุณภาพ

ความปกติใหม่ (New Normal)

มาลี บุญศิริพันธ์, (2563) New Normal แปลว่า ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหมายล่วงหน้าได้ ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย สังคมในยุคโควิด 19 ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในโลกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่แตกต่างไปหรือที่รู้จักกันในชื่อ “New Normal” แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า ความปกติใหม่หรือฐานวิถีชีวิตใหม่ ซึ่งหมายถึง รูปแบบ การดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต เนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบทำให้แบบแผนและแนวทาง ปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ ภายใต้แนวปฏิบัติใหม่ที่ไม่คุ้นเคย รูปแบบวิถีชีวิต ใหม่นี้ ประกอบด้วยวิถีคิด วิธีเรียนรู้ วิธีสื่อสาร วิธีปฏิบัติและการจัดการ การใช้ชีวิตแบบใหม่เกิดขึ้น หลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทำให้มนุษย์ต้องปรับตัวเพื่อรับมือกับสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าจะดำรงรักษาวิถีดั้งเดิมหรือหวนถึงอดีต

Visanuyothin, (2020) ชีวิตวิถีใหม่ เป็นแนวทางปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ใส่หน้ากากเพื่อป้องกันโรค ปรับธุรกิจให้ทันสถานการณ์ วิถีชีวิตใหม่จะ เป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับกรอบที่ตนเอง ครอบครัวยุค การงาน เพื่อให้มีความสุขไปด้วยกัน

Wongyai & Patphol, (2020) “ความปกติใหม่” ในเชิงด้านการจัดการเรียนการสอน คือสถานการณ์หรือ ปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ซึ่งแต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้สอนและผู้เรียนไม่คุ้นเคยไม่ใช่มาตรฐาน ต่อมา มีเหตุหรือเกิดวิกฤติบางอย่างส่งผลกระทบให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จนทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐานใหม่

กล่าวโดยสรุป “ความปกติใหม่” ในเชิงด้านระบบการศึกษาไทย จึงหมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตในสถานศึกษาแบบใหม่ ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาการระบาดของไวรัสโควิด 19 ทำให้

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการศึกษา การสื่อสาร และการใช้ชีวิตในสถาบันการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาไทย

Fakcharoenphol et al., (2020) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องเร่งปิดภาคการศึกษา และเลื่อนระยะเวลาการเปิดภาคการศึกษาออกไป รวมถึงใช้รูปแบบการเรียนการสอนในระบบทางไกล หรือการเรียนการสอนออนไลน์มาเป็นสื่อกลางให้ผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งเป็นทางเลือกที่ตอบสนองกับ มาตรการเพิ่มระยะห่างทางสังคมได้ดีที่สุดในช่วงเวลานี้

Dharmniti Corporation of Professional, (2020) จากผลสำรวจ ของสำนักวิจัยซูเปอร์โพล สถาบันวิจัยความสุขชุมชนและความเป็นผู้นำ ได้ศึกษาเรื่อง จริตใหม่ประชาชนหลังพ่นโควิด 19 ศึกษาในประชาชนทุกอาชีพทั่วประเทศ จำนวน 1,255 คน พบว่า แนวโน้มในการศึกษา ผ่านทางระบบออนไลน์ของประชาชนหลังผ่านพ้นวิกฤตการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.6 ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่นำมาปรับใช้ทั้งในไทยและต่างประเทศ มีทั้งระบบการบรรยายสดที่ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน ได้ทันที คือเห็นหน้าโต้ตอบสอบถามคุยกันได้ และการสอนแบบวิดีโอที่ผู้สอนสามารถอัดล่วงหน้าและผู้เรียนสามารถมาติดตามภายหลัง

นอกจากนี้ ระบบการเก็บคะแนนและตัดเกรดจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง ลดสัดส่วนของคะแนนจากงานกลุ่มที่มีความจำเป็นจะต้องทำงานร่วมกันหรือทำร่วมกันได้ ผ่านทางออนไลน์ด้วยเครื่องมือทันสมัยต่าง ๆ เช่น google drive, google meet, google hang out, line group, face time, skype และ zoom meeting เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 โดยมีการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น เพื่อลดอัตราความเสี่ยงของการติดเชื้อในประเทศ ซึ่งในการศึกษาออนไลน์ทำให้คุณครูและนักเรียนต้องปรับตัวสู่สภาวะการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลง คุณครูต้องใช้เวลามากขึ้นในการเตรียมการสอนและนักเรียนรับภาระบ้านและต้องเรียนรู้ด้วยตนเองที่มากกว่าเรียนในชั้นเรียนมากขึ้น

การบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal)

วันเพ็ญ พุธานนท์, (2563) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาที่สอดคล้องในยุคความปกติใหม่เอาไว้ว่า

1. การเรียนผ่านระบบออนไลน์ 100% รูปแบบดังกล่าวเหมาะสมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตรผ่านระบบออนไลน์ ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ผู้ปกครองมีความพร้อมในการช่วยเหลือสนับสนุน รวมทั้งมีเครื่องมือสนับสนุนการเรียนเช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และอินเทอร์เน็ต
2. การเรียนในห้องเรียน เหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากและมีพื้นที่มากพอให้สามารถปฏิบัติตามนโยบาย Social Distancing เพื่อรักษาระยะห่างและการดูแลสุขภาพอนามัยของผู้เรียนได้อย่างเคร่งครัด

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

3. การเรียนผสมผสานแบบออนไลน์และออฟไลน์ เหมาะสำหรับโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมากและไม่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาก่อน ควรแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเพื่อสลับวันกันมาเรียนทั้งนี้เพื่อให้วันที่นักเรียนมาเรียนที่โรงเรียน ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบรักษาระยะห่างได้รวมทั้งสามารถดูแลสุขอนามัยของนักเรียนได้อย่างเข้มข้น เพื่อการเรียนรู้อันได้ประสิทธิผล โดยโรงเรียนเลือกวิชาที่มีการปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ร่วมกันมาจัดการเรียนที่ห้องเรียน ในขณะที่วิชาอื่นให้จัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์

4. การเรียน Home School คาดว่าการเรียนในรูปแบบนี้จะมีเพิ่มขึ้นในประเทศไทย เนื่องจากผู้ประกอบการอาจมีความกังวลเรื่องความปลอดภัยของบุตรหลานจากโรคภัยไข้เจ็บ มลพิษ มลภาวะและภัยคุกคามอื่น โดยผู้ประกอบการจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียนซึ่งอาจจะเป็นการเรียนคอร์สออนไลน์ควบคู่กับการจัดครูเฉพาะวิชามาสอนที่บ้านที่ตอบโจทย์รูปแบบการเรียนรู้ของบุตรหลานมาประยุกต์กับหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับยุคความปกติใหม่นี้สามารถเรียนรู้ได้หลากหลายวิธี โดยเฉพาะการเรียนออนไลน์จะต้องเข้ามามีบทบาท 100% โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความพร้อมของโรงเรียน ผู้ปกครอง การเรียนในห้องเรียนเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อย การสลับวันมาเรียนเหมาะกับโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนมาก และการเรียน Home School โดยผู้ปกครองจะเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

การประเมินผลในการศึกษา

มารุต พัฒผล, (2563) การประเมินจะถูกเปลี่ยนจาก “การประเมินผลการเรียน” ไปสู่ “การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้” นั่นคือการวัดผลลัพธ์ให้คุณครูเข้าใจว่าผู้เรียนเหมาะกับการเรียนรู้รูปแบบไหน และอะไรที่จะสามารถเติมทักษะที่คุณครูคาดหวังได้ การประเมินผลในวิถีการศึกษาใหม่จึงเป็นการทำความเข้าใจ ไม่ใช่การตัดสิน

กล่าวโดยสรุปการประเมินผลในการศึกษายุคความปกติใหม่นี้ จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์มากขึ้น เพราะเมื่อสถานการณ์วิกฤติ การเรียนรู้เปลี่ยนไป การศึกษาต้องมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ดังนั้นการประเมินจึงต้องเปลี่ยนจากการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน

การปรับนำหน้าในการประเมินผล

สรวงมณต์ สิทธิสมาน, (2563) เราควรจะต้องมีวิธีคิดในการออกแบบโดยให้นำหน้ากับสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มากกว่าต้องเรียนรู้ตามหลักสูตรเดิม หรือเงื่อนไขที่ถูกกำหนดเพื่อตอบสนองนโยบายหรือแนวคิดที่ไม่สอดคล้องกับการเรียนรู้ของนักเรียน

1. ควรให้นำหน้ากับการปฏิสัมพันธ์ที่มีคุณภาพระหว่างการเรียนรู้ของครูและนักเรียน มากกว่าจำนวนชั่วโมงที่นักเรียนอยู่ในห้องเรียน หรือเรียนผ่านสื่อออนไลน์

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

2. ควรให้น้ำหนักกับการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจและเชื่อมโยงกับความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล มากกว่าการเรียนรู้ที่อิงตามมาตรฐานแบบเดียวกันทั่วประเทศ ระดับนโยบายต้องให้ความสำคัญกับระดับพื้นที่ ระดับโรงเรียน ให้แต่ละพื้นที่มีวิธีประเมินผลเบื้องต้นของตัวเอง

3. ควรให้น้ำหนักกับการประเมินผลแบบ Formative Assessment คือประเมินระหว่างจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา จะเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้

ผลลัพธ์ที่ดี มากกว่าแบบ Summative Assessment คือ การประเมินผลสรุป ซึ่งประเมินเมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณภาพ แนวทางการประเมินจะให้เป็นคะแนนและเกรด ทำให้เน้นเรื่องการจำแนกสติปัญญาของผู้เรียนแต่ไม่ได้มุ่งเน้นส่งเสริมผลลัพธ์ที่ดี

กล่าวโดยสรุป การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากการจัดการเรียนการสอนในยุคความปกติใหม่มีการเปลี่ยนจากการที่นักเรียนนั่งเรียนอยู่ในห้องเรียน แต่ทว่าปัจจุบันเทคโนโลยีก้าวหน้ามากไปมากแล้ว นักเรียนสามารถนั่งเรียนผ่านสื่อออนไลน์ได้ การเรียนรู้สามารถเรียนได้ตลอดเวลาและทุกที่ทุกสถานการณ์ หลายๆโรงเรียนเริ่มมีการปรับตัวกันมากขึ้นเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง เศรษฐกิจ สังคม เปิดประตูเข้าสู่สากล โดยให้โรงเรียนพิจารณาความ ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และครู ต้องปรับตัวในเรื่องของการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ด้วยกัน ส่วนใหญ่โรงเรียนทุกแห่งให้ความร่วมมือ และพยายามหาทางปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานศึกษานั้น ๆ เนื้อหาการเรียนรู้ในสถานการณ์โควิด 19 ควรจะมีการปรับให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งหมายรวมถึงวิธีการประเมินการเรียนการสอนด้วย

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

เดโช แสนภักดี. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://sites.google.com/a/cas.ac.th/itsci/phaenkar-prakan-khunphaph/khwam-sakhay-khxng-kar-prakan-khunphaph-kar-suksa>.

นิติธร ปิลวาสน์. (2559). การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance in Education). สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <http://taamkru.com/th>.

มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. (2562). การประกันคุณภาพการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://western.ac.th/index.php/th/chaqa-jd/qa-jd/qa-jd-2>.

มารุต พัฒนา. (2563). การประเมินการเรียนรู้ใน New normal. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มาลี บุญศิริพันธ์. (6 พฤษภาคม 2563). "New Normal" หมายถึงความปกติใหม่ , ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/292126>.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14
 "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward 2021"
 วันพุธที่ 18 สิงหาคม 2564

- ลาวัลย์ รักสัตย์. (2554). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- วันเพ็ญ พุทธานนท์. (2563). New Normal การศึกษาไทยกับ 4 รูปแบบใหม่การเรียนรู้. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.thebangkokinsight.com/367124/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556ก). เอกสารชุดแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เล่ม 1 แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2556ข). เอกสารชุดแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เล่ม 2 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สรวงมณฑ์ สิทธิสมาน. (1 ก.ค. 2563). เรียนแบบ New Normal ก็ต้องเปลี่ยนวิธีประเมินด้วย. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://mgronline.com/qol/detail/9630000067379>.
- อักษรเจริญทัศน์. (2563). การเรียนรู้ใหม่ ในวิถี New Normal. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.aksorn.com/new-normal-1>.
- อัญชลี ธรรมะวิสิฎฐ์. (2551). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://panchalee.wordpress.com>.
- Dharmniti Corporation of Professional. (2020). How to adjust? Life and business survive in the new normal era. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.dharmniti.co.th/new-normal/>.
- Fakcharoenphol, W., Chaowatthanakun, K., Varasunon, P., Nugultham, K., Laohammanee, K., Suwannaphichat, S., et al. (2020). Readiness to Implement the Online Learning Management.
- Harrington, H.J. & Mathers, D.D. (1997). ISO 9000 and beyond: From compliance to Performance improvement. New York : McGraw-Hill.
- Thapanee Thummathar. 2014. E-Learning: Theory to practice. Project Thai Cyber University. Bangkok : Office of the Higher Education Commission.
- Tiparat. 2553. ประโยชน์ของการประกันคุณภาพ. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <http://tiparat9.blogspot.com/>.
- Visanuyothin, T. (2020). Image files and Prime minister's speeches. สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.thaigov.go.th/infographic/contents/details/3101>.
- Wongyai, W., Patphol, M. (2020). New normal learning. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2020.